EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.7.2014.
COM(2014) 494 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Norādes par to, kā piemērojami Regulas (ES) 1303/2013 23. pantā paredzētie pasākumi, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību

Saturs

1. IEVADS 3
2. PARTNERĪBAS NOLĪGUMU UN PROGRAMMU PĀRSKATĪŠANA SASKAŅĀ AR 23. PANTU 4
3. PARTNERĪBAS NOLĪGUMU UN PROGRAMMU PĀRSKATĪŠANA UN GROZĪJUMU VEIDI SASKAŅĀ AR 23. PANTU 5
4. EFEKTĪVA RĪCĪBA SAISTĪBĀ AR KOMISIJAS IESNIEGTO PĀRPLĀNOŠANAS PIEPRASĪJUMU 8
5. APSTĀKĻI, KAS VAR IZRAISĪT MAKSĀJUMU APTURĒŠANU 9
6. KRITĒRIJI APTURAMO PROGRAMMU NOTEIKŠANAI UN APTURĒŠANAS APMĒRS 9
SECINĀJUMI 10

1. IEVADS

Laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi)[1] sniegtais atbalsts ir cieši saistīts ar ES ekonomikas pārvaldības ievērošanu. Līdz šim nosacījumi, ko piemēro, lai saņemtu fonda atbalstu, attiecās uz vienu fondu — Kohēzijas fondu (Regulas (EK) Nr. 1084/2006 4. pants)[2] — un vienu ekonomikas pārvaldības procedūru, proti, pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

Šī sasaiste ir būtiski pastiprināta. Tās pamatā ir ekonomikas pārvaldības tvēruma nostiprināšana un paplašināšana, reaģējot uz ekonomikas un finanšu krīzi, un mērķis paaugstināt ES izdevumu efektivitāti fiskālo ierobežojumu kontekstā. Regulas (ES) Nr. 1303/2013 — Kopīgo noteikumu regula (KNR)[3] attiecībā uz pieciem ESI fondiem — 23. pantā ir paredzēti noteikumi par pasākumiem, ar kuriem fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību.

Atšķirībā no iepriekšējā plānošanas perioda visi pieci ESI fondi ir atkarīgi no ekonomikas pārvaldības procedūru ievērošanas. Šie nosacījumi tiek piemēroti, izmantojot divus atšķirīgus mehānismus:

- pirmais pasākumu kopums, kas jo īpaši aptver 23. panta 1. līdz 8. punktu un saskaņā ar kuru Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārplānot daļu no finansējuma, pamatojoties uz ekonomikas un nodarbinātības problēmām, kuras konstatētas dažādās ekonomikas pārvaldības procedūrās; un

- otrais pasākumu kopums, kas jo īpaši aptver 23. panta 9. līdz 11. punktu un saskaņā ar kuru Komisijai ir pienākums ierosināt ESI fondu finansējuma apturēšanu, kad ir sasniegti noteikti dažādo ekonomikas pārvaldības procedūru posmi.

Pēc regulas pieņemšanas Komisija sniedza šādu paziņojumu:

"Komisija apstiprina, ka, vēlākais, 6 mēnešus pēc Kopīgo noteikumu regulas stāšanās spēkā tā sniegs norādes Komisijas paziņojuma veidā, kurā tiks paskaidrots, kā Komisija paredz piemērot noteikumus KNR 23. pantā par pasākumiem, kas ESI fondu efektivitāti sasaista ar labu ekonomikas pārvaldību. Norādēs jo īpaši tiks ietverti šādi aspekti:

- *attiecībā uz 1. punktu jēdziens "pārskatīšana" un "grozījumu" veidi partnerattiecību nolīgumos un programmās, kādus Komisija varētu pieprasīt, kā arī precizējums par to, kas var būt "efektīva rīcība" 6. punkta nozīmē;*

[1] Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF), Kohēzijas fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF).

[2] Padomes Regula (EK) Nr. 1084/2006 (2006. gada 11. jūlijs) par Kohēzijas fonda izveidi un Regulas (EK) Nr. 1164/94 atcelšanu.

[3] Regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006.

- *attiecībā uz 6. punktu norāde par to, kādi apstākļi var izraisīt maksājumu apturēšanu, tostarp kritēriji, kas varētu būt svarīgi, nosakot programmas, kuras varētu apturēt, vai nosakot maksājumu apturēšanas apmēru."*[4]

Šis paziņojums ir Komisijas saistību atspoguļojums, un tajā ir sniegtas norādes par regulas 23. panta 1. un 6. punkta īpašo noteikumu piemērošanu. Tādējādi paziņojuma tvērums attiecas tikai uz pirmo pasākumu kopumu. Norādes ir paredzētas, lai nodrošinātu papildu noteiktību attiecībā uz to, kā tiks īstenoti atsevišķi 23. panta īpašie noteikumi.

2. PARTNERĪBAS NOLĪGUMU UN PROGRAMMU PĀRSKATĪŠANA SASKAŅĀ AR 23. PANTU

Dalībvalstis 2014. gadā apspriež ar Komisiju savus partnerības nolīgumus un programmas. Minētajos dokumentos tiks noteikta daudzgadu stratēģija attiecībā uz dalībvalstij piešķirtā piecu ESI fondu atbalsta īstenošanu septiņu gadu plānošanas periodā (2014.–2020.). Komisija plāno 2014. gadā saskaņā ar KNR 16. un 29. pantu apstiprināt partnerības nolīgumus un lielāko daļu programmu.

No paša perioda sākuma dalībvalstīm un Komisijai uzmanība jāvelta prioritāšu noteikšanai. Tas nozīmē, ka problēmas, kas ir noteiktas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos (turpmāk "KVAI"), attiecīgajos Padomes ieteikumos vai saistībā ar makroekonomikas korekciju programmām, ir pienācīgi jārisina un jāpiešķir tām atbilstīgs finansējuma apmērs, ņemot vērā finanšu piešķīrumu katrai valstij. Šajā saistībā Komisija sarunās ir piesardzīga, lai nodrošinātu, ka jaunās programmas tiek izstrādātas, ņemot vērā pastāvošos atbilstošos KVAI un Padomes ieteikumus katrai dalībvalstij un — makroekonomikas korekciju programmas gadījumā — saprašanās memorandu.

Pārplānošana saskaņā ar 23. pantu ir iespējama tikai no 2015. gada līdz 2019. gadam. Pārplānošana būtu jāizmanto tikai gadījumos, kad tai varētu būt lielāka ietekme nekā pašreizējam līdzekļu piešķīrumam attiecīgo KVAI, Padomes ieteikumu vai ekonomikas korekciju programmu īstenošanā. ESI fondu atbalsts parasti tiek piešķirts daudzgadu ieguldījumu stratēģijām, kurām zināmā mērā jābūt skaidri noteiktām un nemainīgām. Būtu jāizvairās no biežas pārplānošanas, jo tas negatīvi ietekmētu fonda pārvaldības paredzamību un varētu mazināt pieņemto partnerības nolīgumu un programmu uzticamību. Turklāt, lai gan KVAI tiek atjaunināts katru gadu, dalībvalstu pamatproblēmas pēc būtības ir ilgtermiņa problēmas un laika gaitā būtiski nemainās. Tāpēc Komisijai piešķirtās pārplānošanas pilnvaras tiks izmantotas piesardzīgi, un prioritāte ir stabilitāte, nevis pārāk bieža pārplānošana.

Saskaņā ar 23. panta 1. punktu Komisija var pieprasīt pārplānošanu:

- lai piešķirtu atbalstu KVAI[5] (tostarp tiem, kuri saistīti ar makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūras preventīvo daļu) un Padomes ieteikumu īstenošanai ar nosacījumu, ka tie ir atbilstīgi ESI fondu kontekstā;

- lai atbalstītu saistībā ar makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūras korektīvo daļu[6] dalībvalstij adresēto atbilstīgo Padomes ieteikumu

[4] Sk. OV 2013/C 375/02.

[5] KVAI, kuri pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu.

[6] Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regula (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp).

īstenošanu ar nosacījumu, ka pārplānošanu uzskata par vajadzīgu, lai palīdzētu koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību;

- lai maksimāli palielinātu ESI fondu ietekmi uz izaugsmi un konkurētspēju dalībvalstīs, kuras saņem atbalstu saskaņā ar Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu[7], mehānismu attiecībā uz maksājumu bilancēm[8], Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentu vai Eiropas Stabilizācijas mehānismu[9]. Abos pēdējos gadījumos finanšu atbalsts jāpapildina ar makroekonomikas korekciju programmu.

Pārplānošanas pieprasījumu var veikt atsevišķos ESI fondos vai struktūrfondos (piemēram, ERAF un ESF). Tomēr abos gadījumos pastāv būtiski juridiski ierobežojumi attiecībā uz summām, kuras var izmantot pārplānošanā.

Pirmkārt, pārplānošana nedrīkst skart daudzgadu finanšu shēmā noteiktās gada maksimālās summas vai gada maksājumus no programmu piešķīrumiem, kuri veikti iepriekšējos gados pirms pārplānošanas pieņemšanas. Otrkārt, pārvietojums starp ESI fondiem var veikt tikai ERAF un ESF starpā, un ir jāievēro ESF obligātā daļa (KNR 92. panta 4. punkts). Treškārt, pārplānošanā starp fondiem vai fondu ietvaros jāievēro attiecībā uz dažādiem ESI fondiem noteiktās tematiskās koncentrācijas prasības. Pārplānošanā būtu jāņem vērā arī mērķis atvēlēt 20 % Savienības budžeta ar klimata pārmaiņām saistītajiem pasākumiem. Ceturtkārt, pārvietojot līdzekļus struktūrfondos vai starp struktūrfondiem, ir jāievēro finanšu piešķīrums katrai reģionu kategorijai. Visbeidzot, regulas 23. pantu nepiemēro programmām, kuras īsteno atbilstīgi Eiropas teritoriālās sadarbības mērķim.

3. PARTNERĪBAS NOLĪGUMU UN PROGRAMMU PĀRSKATĪŠANA UN GROZĪJUMU VEIDI SASKAŅĀ AR 23. PANTU

Regulā nav noteikts termiņš, kādā Komisija iesniedz pārplānošanas pieprasījumu. Gadījumos, kad pārplānošanas pieprasījums ir vajadzīgs saistībā ar Eiropas pusgadu, to iesniedz iespējami drīzāk pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi attiecīgos KVAI, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četru mēnešu laikā pēc KVAI pieņemšanas Padomē. Tas nodrošinās saskaņu ar norādītajiem pārplānošanas termiņiem un ļaus izvairīties no iejaukšanās turpmākajā KVAI ciklā. Gadījumā, kad pārplānošanas pieprasījumi iesniegti, lai īstenotu Padomes ieteikumus saistībā ar pārmērīgu makroekonomisko nelīdzsvarotību, Komisija apsvērs līdzīgus termiņus. Attiecībā uz pārplānošanas pieprasījumiem, kuri pieņemti, lai maksimāli palielinātu makroekonomikas korekciju programmu ietekmi uz izaugsmi un konkurētspēju, Komisija tos pieņems iespējami drīzāk pēc saprašanās memoranda parakstīšanas vai attiecīgā gadījumā papildu saprašanās memoranda parakstīšanas.

---

7 Padomes 2010. gada 11. maija Regula (ES) Nr. 407/2010, ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

8 Padomes 2002. gada 18. februāra Regula (EK) Nr. 332/2002, ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1.lpp.).

9 Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regula (ES) Nr. 472/2013 par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

Komisijas pārplānošanas pieprasījums tiks pienācīgi pamatots. Tajā tiks norādīta atsauce uz atbilstīgo KVAI vai attiecīgo Padomes ieteikumu (vai saprašanās memoranda pasākumu gadījumā, ja dalībvalstij piemēro makroekonomikas korekciju programmu), kura dēļ veikts pieprasījums, un tiks izklāstīti pieprasījuma pamatā esošie iemesli. Pieprasījumā tiks paskaidrots, kādēļ vajadzīga ES līmeņa intervence, kā ES finansējums var palīdzēt konstatēto strukturālo problēmu novēršanā un kādēļ pašreizējais līdzekļu piešķīrums ir nepietiekams. Tajā arī tiks izklāstīti Kopīgo noteikumu regulā un attiecīgajās konkrētu fondu regulās paredzētie tematiskie mērķi un prioritātes.

Visos pārplānošanas pieprasījumos Komisija aicinās dalībvalsti pārskatīt dalībvalsts partnerības nolīgumu un programmas. Tas palīdzēs pienācīgi risināt ar ekonomiku un nodarbinātību saistītās problēmas, kuras konstatētas attiecīgajā KVAI, Padomes ieteikumā vai saprašanās memorandā (ja dalībvalsts saņem finansiālu palīdzību), saskaņā ar pārplānošanas pieprasījumu. Pārplānošanas pieprasījuma saturs ir sīkāk izklāstīts turpmāk.

Regulā nav noteikts, cik sīki būtu jāizstrādā pieprasījums, proti, vai tajā jānorāda programmas un prioritātes, ko pārplānošanas pieprasījums var labvēlīgi vai nelabvēlīgi ietekmēt.

Ja atbilstīgo KVAI vai attiecīgo Padomes ieteikumu, kura dēļ pieprasīta pārplānošana, vislabāk var izpildīt, izmantojot ESI fondu turpmāku koncentrāciju, Komisija norādīs programmas un prioritātes, kuras būtu jāpastiprina. Dalībvalstu ziņā būs lēmums par tām programmām un prioritātēm, kuras būs attiecīgi jāsamazina. Tomēr, ja attiecīgās dalībvalsts reakcija būs nepietiekama vai ja dalībvalsts nereaģēs vispār, programmas un prioritātes, kuras būtu jāsamazina, noteiks Komisija. Turklāt Komisija pieprasījumā var norādīt īpaši nozīmīgās programmas un prioritātes, kuras nedrīkstētu samazināt. Tāpat Komisija var arī attiecīgā gadījumā pārplānošanas pieprasījumā norādīt programmas un prioritātes, kuras būtu jāsamazina, un šādā gadījumā tā sniegs pamatojumu.

Savukārt, ja atbilstīgo KVAI vai attiecīgo Padomes ieteikumu, kuru dēļ iesniegts pārplānošanas pieprasījums, vislabāk var izpildīt, samazinot ESI fondu līdzekļu piešķīrumu konkrētai nozarei, Komisija pieprasījumā skaidri norādīs programmas un prioritātes, kuras būtu jāsamazina. Dalībvalstu ziņā paliks lēmums par tām programmām un prioritātēm, kurām būtu jāsaņem vairāk līdzekļu. Saskaņā ar KNR 18. pantu un konkrētu fondu noteikumiem dalībvalstis koncentrēs atbalstu uz intervences pasākumiem, kuri rada vislielāko pievienoto vērtību gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes ziņā, ņemot vērā arī attiecīgos konkrētajai valstij paredzētos ieteikumus un Padomes ieteikumus, kuri pieņemti saskaņā ar Līguma ar Eiropas Savienības darbību 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu.

Ja pārplānošanas pieprasījums veikts abu iepriekš minēto situāciju dēļ, Komisija pieprasījumā norādīs programmas un/vai prioritātes, kuras tiktu ietekmētas labvēlīgi (un kurām tādējādi pienāktos vairāk līdzekļu), kā arī tās, kuras tiktu nelabvēlīgi ietekmētas (un tādējādi būtu jāsamazina).

Pārplānošanai pakļauto programmu un prioritāšu skaitam parasti jābūt ierobežotam līdz stingri noteiktam minimumam.

Attiecībā uz grozījumu būtību Komisija norādīs ne vien programmas un prioritātes, kurām būtu jāpiemēro pārplānošana, bet arī dalībvalsts veicamo grozījumu satura minimumu un sasniedzamos (konkrētus) mērķus. Komisija norādīs arī to pasākumu būtību un piemērus, kuriem būtu jāpiešķir papildu līdzekļi, kas radušies pārplānošanas rezultātā.

Pārplānošanas pieprasījumā Komisija norādīs arī paredzamo finansiālo ietekmi. Tā ņems vērā pārplānošanai pieejamās summas, plānošanas perioda posmu un dalībvalsts spēju izmantot pārplānotos līdzekļus.

Ņemot vērā Komisijas pieprasījumu, attiecīgajai dalībvalstij jāveic pieprasījumā minētā partnerības nolīguma un programmu rūpīga pārbaude. Dalībvalstij jānovērtē, kā būtu veicami grozījumi minētajā nolīgumā un programmās, lai tie vislabāk atbilstu Komisijas pieprasījumam. Tiklīdz dalībvalsts būs paveikusi šo pārbaudi, tai jāiesniedz partnerības nolīguma un attiecīgo programmu grozījumi. Partnerības nolīguma grozījumos būtu jāietver vismaz:

- katram attiecīgajam ESI fondam — pārskatīts indikatīvs ES atbalsta sadalījums pa tematiskajiem mērķiem valsts līmenī;
- katram attiecīgajam ESI fondam — pārskatīts paredzamo galveno rezultātu kopsavilkums pa tematiskajiem mērķiem;
- pārskatīts programmu saraksts, kurā norādīts pārskatīts indikatīva finansējuma sadalījums pa ESI fondiem un gadiem, ņemot vērā ierosinātos grozījumus;
- finanšu tabula, kurā norādīts pārskatīts grozīto programmu indikatīva finansējuma sadalījums pa ESI fondiem.

Attiecībā uz atbilstīgajām programmām, kuras (labvēlīgi un nelabvēlīgi) ietekmējis Komisijas pieprasījums, dalībvalstij ir jāiesniedz grozījumi vismaz saistībā ar:

- stratēģiju attiecībā uz programmas ieguldījumu atbilstīgajā KVAI vai attiecīgajā Padomes ieteikumā konstatēto problēmu atrisināšanā, kurā tiktu atspoguļoti sagaidāmie grozītās programmas rezultāti;
- pamatojumu pārskatīto tematisko mērķu un prioritāšu (tostarp pastiprināto un samazināto) izraudzīšanai un skaidrojumu, kā tie risina attiecīgās strukturālās problēmas, kuru dēļ tika iesniegts pārplānošanas pieprasījums;
- pārskatīto finanšu piešķīrumu pamatojumu;
- attiecīgo prioritāšu aprakstu, ietverot informāciju par katru skarto prioritāti, izmaiņām konkrētajos mērķos un — attiecīgā gadījumā — pārskatītā pamatscenārija aprakstu un paredzamajiem rezultātiem;
- to darbību veidu un piemēru aprakstu, ko finansēs saskaņā ar pārskatītajām prioritātēm, un to paredzamo ieguldījumu;

- izpildes sistēmu, jo īpaši starprezultātiem un mērķiem attiecībā uz katru rādītāju (attiecīgā gadījumā finanšu, izpildes un rezultātu rādītāju) katrai pārplānojamajai prioritātei, vienlaikus ievērojot prasību, ka izpildes sistēmā noteiktajiem izpildes rādītājiem un galvenajiem īstenošanas posmiem jāatbilst vairāk nekā 50 % no prioritātei piešķirtā finansējuma;

- programmas finansēšanas plānu.

Viena mēneša laikā no dalībvalsts provizoriskās atbildes saņemšanas Komisija vajadzības gadījumā sagatavos apsvērumus. Pēc tam divu mēnešu laikā pēc atbildes saņemšanas dalībvalsts iesniegs savu priekšlikumu par grozījumiem partnerības nolīgumā un attiecīgajās programmās. Ja Komisija uzskatīs dalībvalsts sniegto atbildi par apmierinošu, tā apstiprinās attiecīgos grozījumus.

4. EFEKTĪVA RĪCĪBA SAISTĪBĀ AR KOMISIJAS IESNIEGTO PĀRPLĀNOŠANAS PIEPRASĪJUMU

Ja dalībvalsts regulas 23. panta 3. un 4. punktā noteiktajos termiņos nerīkojas efektīvi, Komisija var iesniegt priekšlikumu Padomei apturēt daļu vai visus maksājumus attiecīgajām programmām vai prioritātēm. Kopīgo noteikumu regulā nav precīzi noteikti kritēriji efektīvas rīcības novērtēšanai. Komisija minētā novērtējuma veikšanai ņems vērā dažādus kritērijus.

Pirmais nepārprotamais efektīvas rīcības neveikšanas gadījums ir tad, kad dalībvalsts vienkārši neiesniedz — regulā noteiktajā termiņā — vai nu provizorisko atbildi, vai priekšlikumu grozījumu izdarīšanai partnerības nolīgumā un attiecīgajās programmās. Ignorējot Komisijas iesniegto pārplānošanas pieprasījumu, attiecīgā dalībvalsts apliecina, ka nespēj efektīvi rīkoties.

Ja dalībvalsts ir iesniegusi vajadzīgos dokumentus noteiktajā termiņā, Komisija, ņemot vērā pārplānošanas pieprasījumu, veic ierosināto grozījumu kvalitātes pārbaudi. Kvalitātes pārbaude tiek veikta, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem kritērijiem.

- Vai ar ierosinātajiem grozījumiem visām Komisijas pieprasījumā norādītajām programmām un prioritātēm tiek piešķirts lielāks vai mazāks finansējums (ņemot vērā konkrēto gadījumu)?

- Vai programmu un prioritāšu palielināšanas/samazināšanas apmērs atbilst Komisijas veiktajam novērtējumam, kas ietverts pārplānošanas pieprasījumā?

- Vai ir pienācīgi paskaidroti minēto grozījumu iemesli, konkrētie mērķi un paredzamie rezultāti?

- Vai vajadzīgās izmaiņas ir pareizi atspoguļotas attiecīgajās programmu prioritātēs un attiecīgajos partnerības nolīguma punktos?

- Vai ierosinātie grozījumi ir konsekventi? Vai pārskatītā programmas stratēģija atbilst paredzētajam ieguldījumam to problēmu atrisināšanā, kuras konstatētas attiecīgajā KVAI, Padomes ieteikumā vai saprašanās memorandā un kuru dēļ bija vajadzīgs pārplānošanas pieprasījums?

- Vai izpildes sistēma ir pārskatīta un vai tā ir atbilstīga programmās un prioritātēs ierosinātajiem grozījumiem?

- Vai pārskatītās programmas un prioritātes atbilst pašreizējām konkrēta fonda finansējuma plānošanas vajadzībām?

Ņemot vērā pārplānošanas pieprasījuma samērā preskriptīvo būtību un iespēju dalībvalstij šajā procesā uzlabot savu priekšlikumu, Komisija uzskata, ka rīcība ir efektīva tikai tad, kad dalībvalsts sniegtā atbilde ir uzskatāma par apmierinošu, pamatojoties uz iepriekš minētajiem kritērijiem.

Ja dalībvalsts nerīkosies efektīvi, Komisija, attiecīgi pamatojot savu priekšlikumu, var iesniegt ierosinājumu Padomei par maksājumu apturēšanu. Komisija paskaidros, kādēļ programmu un prioritāšu grozījumi vai ierosinātā finansējuma sadalījuma pārskatīšana nav pietiekama vai atbilstīga to mērķu sasniegšanai, kuri noteikti pārplānošanas pieprasījuma pamatā esošajā attiecīgajā KVAI, Padomes ieteikumā vai saprašanās memorandā.

5. APSTĀKĻI, KAS VAR IZRAISĪT MAKSĀJUMU APTURĒŠANU

Saskaņā ar regulas 23. panta 6. punktu, ja dalībvalsts nerīkojas efektīvi, Komisija var ierosināt Padomei apturēt daļu vai visus maksājumus attiecīgajām programmām vai prioritātēm. Regulā nav precizēts, kādos gadījumos Komisija var ierosināt maksājumu apturēšanu. Šajā punktā paskaidrots, kādos gadījumos Komisija var apsvērt maksājumu apturēšanu. Tomēr attiecīgā gadījumā var tikt ņemti vērā dalībvalsts īpašie apstākļi, piemēram, ja valsts reālais IKP divus vai vairākus gadus pēc kārtas pirms pārplānošanas pieprasījuma sagatavošanas ir pazeminājies.

Komisija apsvērs maksājumu apturēšanas ierosināšanu, ja netiek veikta nekāda darbība, proti, ja dalībvalsts nesniedz provizorisku atbildi uz Komisijas pieprasījumu vai neiesniedz priekšlikumu grozījumiem partnerības nolīgumā un programmās regulā noteiktajā termiņā. Komisija neapsvērs maksājumu apturēšanas ierosināšanu gadījumā, ja dalībvalsts iesniedz provizorisku atbildi regulas 23. panta 3. punktā noteiktajā termiņā, bet Komisija atzīst atbildi par pārplānošanas pieprasījumam neatbilstošu. Dalībvalstij vēl ir iespēja būtiski uzlabot savas atbildes kvalitāti, jo īpaši pamatojoties uz apsvērumiem, ko Komisija vajadzības gadījumā iesniegs viena mēneša laikā pēc provizoriskās atbildes saņemšanas. Šādā gadījumā Komisija apsvērs iespēju ierosināt maksājumu apturēšanu tikai pēc tam, kad būs veikta kvalitātes pārbaude tiem oficiālajiem grozījumiem partnerības nolīgumā un programmās (23. panta 4. punkts), kuri iesniegti regulā paredzētajā termiņā. Ja Komisija konstatēs, ka priekšlikums neapmierina pārplānošanas pieprasījumu vai ka ierosinātās izmaiņas nav pareizi atspoguļotas partnerības nolīgumā un programmās vai nav pietiekami mērķtiecīgas, Komisija var apsvērt maksājumu apturēšanu regulas 23. panta 6. punktā noteiktajā trīs mēnešu laikposmā.

6. KRITĒRIJI APTURAMO PROGRAMMU NOTEIKŠANAI UN APTURĒŠANAS APMĒRS

Apturēšana saskaņā ar pirmo pasākumu kopumu (KNR 23. panta 6. un 7. punkts) nenotiek automātiski un attiecas tikai uz maksājumiem. Tās tūlītēja ietekme ir konkrētai dalībvalstij paredzēto maksājumu plūsmas apturēšana.

Ierosinot Padomei maksājumu apturēšanu, Komisija norāda attiecīgās programmas vai prioritātes un attiecīgās summas. Regulas 23. panta 7. punktā noteiktas Padomes pilnvaras, paredzot, ka maksājumu apturēšana nepārsniedz 50 % no katras attiecīgās

programmas maksājumiem. Regulas 23. panta 7. punktā noteikts, ka apturēšanas apmēru var palielināt līdz 100 %, ja dalībvalsts nerīkojas efektīvi trīs mēnešu laikā pēc tam, kad Padome pieņem lēmumu par maksājumu apturēšanu.

Līdztekus maksimālajam apmēram, kas ir 50 % no maksājumiem, regulas 23. panta 7. punktā arī paredzēts, ka apturēšanas apmērs *"ir proporcionāls un iedarbīgs, un tajā ievēro vienlīdzīgu pieeju dalībvalstīm, jo īpaši ņemot vērā apturēšanas ietekmi uz attiecīgās dalībvalsts ekonomiku"*.

Komisija uzskata, ka proporcionalitāte un iedarbīgums nozīmē to, ka par maksājumu apturēšanas apmēru tiks noteikta summa, kas vajadzīga, lai mudinātu dalībvalsti izpildīt Komisijas pieprasījumu, ņemot vērā arī to, cik liela ir atšķirība starp minēto pieprasījumu un dalībvalsts priekšlikumu. Tas tiks novērtēts katrā gadījumā atsevišķi.

Apturēšanas apmērs kā valsts IKP daļa tiks ņemts vērā, lai nodrošinātu vienādu attieksmi pret visām dalībvalstīm. Tas ļaus lielākajiem ESI fondu atbalsta saņēmējiem izvairīties no nepamatotas ietekmes salīdzinājumā ar attīstītākajām dalībvalstīm, kuras saņem mazāku ES finansējumu attiecībā pret to iedzīvotāju skaitu un ekonomikas lielumu.

Dalībvalstu ekonomiskie un sociālie apstākļi tiks ņemti vērā, apsverot ietekmes mazināšanas faktorus, kuri ir līdzīgi tiem, kas paredzēti maksājumu apturēšanā saskaņā ar 23. panta 9. punktu. Minētie faktori samazina maksājumu apturēšanu līdz noteiktam koeficientam, kā noteikts KNR III pielikumā, pamatojoties uz bezdarba līmeni, nabadzībai un sociālajai atstumtībai pakļauto iedzīvotāju īpatsvaru vai IKP samazināšanos attiecīgajā dalībvalstī.

Komisija savā maksājumu apturēšanas priekšlikumā norādīs attiecīgās programmas un prioritātes. Parasti Komisija ierosinās piemērot maksājumu apturēšanu programmām un prioritātēm, kuras būtu jāsamazina, lai nodrošinātu, ka turpmāk uzmanība tiek veltīta būtiskākām programmām vai prioritātēm. Samazināmās programmas atkarībā no konkrētā gadījuma noteiks vai nu Komisija savā pārplānošanas pieprasījumā vai apsvērumos saskaņā ar 23. panta 3. punktu, vai dalībvalsts savā provizoriskajā atbildē vai priekšlikumā par grozījumu izdarīšanu partnerības nolīgumos un programmās.

Ja pārplānošanas pieprasījumā izceltās programmas vai prioritātes ir jāpastiprina, maksājumu apturēšana tās nedrīkst ietekmēt, jo tās ir uzskatāmas par būtiskām brīdī, kad jāpiemēro apturēšana. Tas ir atbilstīgi arī KNR III pielikumam, saskaņā ar kuru otrā pasākumu kopuma saistību apturēšana nedrīkst ietekmēt programmas vai prioritātes, kuru resursi jāpalielina saistībā ar pārplānošanas pieprasījumu pirmajā pasākumu kopumā.

Nav noteikts konkrēts termiņš, kādā Komisijai jāpieņem priekšlikums par maksājumu apturēšanas atcelšanu pēc tam, kad dalībvalsts ir īstenojusi efektīvu rīcību saskaņā ar 23. panta 8. punktu. Jebkurā gadījumā Komisija pieņems minēto priekšlikumu, tiklīdz būs apstiprināts pārskatītais partnerības nolīgums un programmas.

SECINĀJUMI

Ciešā saikne starp ESI fondiem un ES ekonomikas pārvaldību nodrošina to, ka ES izdevumu efektivitātes pamatā ir pareiza ekonomikas politika. ES atbalstu vajadzības gadījumā var novirzīt jaunu ekonomikas un sociālo problēmu novēršanai.

Partnerības nolīgumu un programmu prioritāte 2014. gadā būs tādu problēmu pienācīga risināšana, kuras konstatētas konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos un attiecīgajos Padomes ieteikumos, lai jau sākumposmā nodrošinātu pilnīgu saskaņošanu ar

ekonomikas pārvaldības procedūrām. Tas arī īstermiņā ierobežos iespējamo pārplānošanu saskaņā ar 23. pantu. Ņemot vērā, ka ESI fondi finansē vidēja termiņa ieguldījumu stratēģijas, Komisija no 2015. gada piesardzīgi izmantos savas pārplānošanas pilnvaras. Pārplānošanas pieprasījums tiks sagatavots tikai tad, ja partnerības nolīguma un programmu pārskatīšana var labāk palīdzēt risināt strukturālās problēmas, kuras norādītas attiecīgajos Padomes ieteikumos saskaņā ar makroekonomikas korekciju programmām.

Komisija pienācīgi pamatos visus pārplānošanas pieprasījumus un sniegs pietiekamu informāciju par programmām un prioritātēm, kuras konkrētajā gadījumā būs jāpastiprina vai jāsamazina, un norādīs arī paredzamo finansiālo ietekmi. Tas ir vajadzīgs, lai risinātu strukturālās problēmas, kuras uzskaitītas attiecīgajā KVAI, Padomes ieteikumā vai pasākumos saskaņā ar makroekonomikas korekciju programmu.

Dalībvalstu rīcība tiks vērtēta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem. Ja dalībvalsts nebūs rīkojusies efektīvi, Komisija detalizēti paskaidros, kādēļ dalībvalsts ierosinātie grozījumi ir uzskatāmi par nepietiekamiem. Attiecībā uz jebkuru maksājumu apturēšanu tiks ņemti vērā ietekmi mazinoši faktori. Komisija neierosinās pārtraukt maksājumus tām programmām un prioritātēm, kuras tiks palielinātas pārplānošanas rezultātā vai kuras ir uzskatāmas par ļoti svarīgām.